

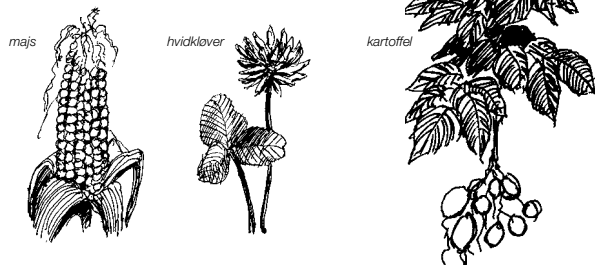
VELKOMMEN TIL TISSET/STENSBÆK-SPORET

Turen kan starte to steder – enten ved Tiset Stadion **1** eller ved Tiset Jagtforenings klubhus **2**. Begge steder er der P-plads og opsat informationstavle og folderkasse. Sporet er anlagt som en trampesti – kun for gående. Med gangbroen over Gelså forbinder sporet arealerne på begge sider af Gelsådalen, hvilket giver sporet en ekstra dimension og mulighed for bl.a. at benytte stisystemet i Stensbæk plantage.

Alt i alt åbner Tiset/Stensbæk sporet for en oplevelse af et enestående landskab. Med reference til nummererede områder markeret på kortet, følger herefter en tilhørende beskrivelse. God tur.

1 TISSET STADION

Tiset Ungdoms- og Idrætsforening disponerer over stadionarealet med tilhørende klubhus, petanquebane og børnelegeplads. Faciliteterne benyttes af et bredt udvalg af egnens befolkning, lige fra småbørn til pensionister. Stadionarealet støder i øvrigt op til skovområderne "Gydende plantage" og "Landbomarken". Ruten mellem pkt. 1, 2 og 4 går bl.a. gennem et opdyrket landbrugsområde i omdrift med ligelig fordeling mellem kartofler, majs, kløvergræs og korn (vårbyg og rug).

2 TISSET JAGTFORENINGS AREAL

Sporet går i den nordlige- og vestlige udkant af det ca. 7,4 ha store areal tilhørende Tiset Jagtforening, som gennem årene, siden 1975, har skabt et enestående naturområde til stor glæde for Tiset-borgerne og turister i øvrigt. Selve skydebanearealet er placeret i den sydvestlige del af arealet, hvor der også er opført et nyt klubhus og P-plads. I den sydøstlige del af området er anlagt en ca. 0,35 ha stor sø.

3 HEDEAREAL ØST FOR GELSÅ

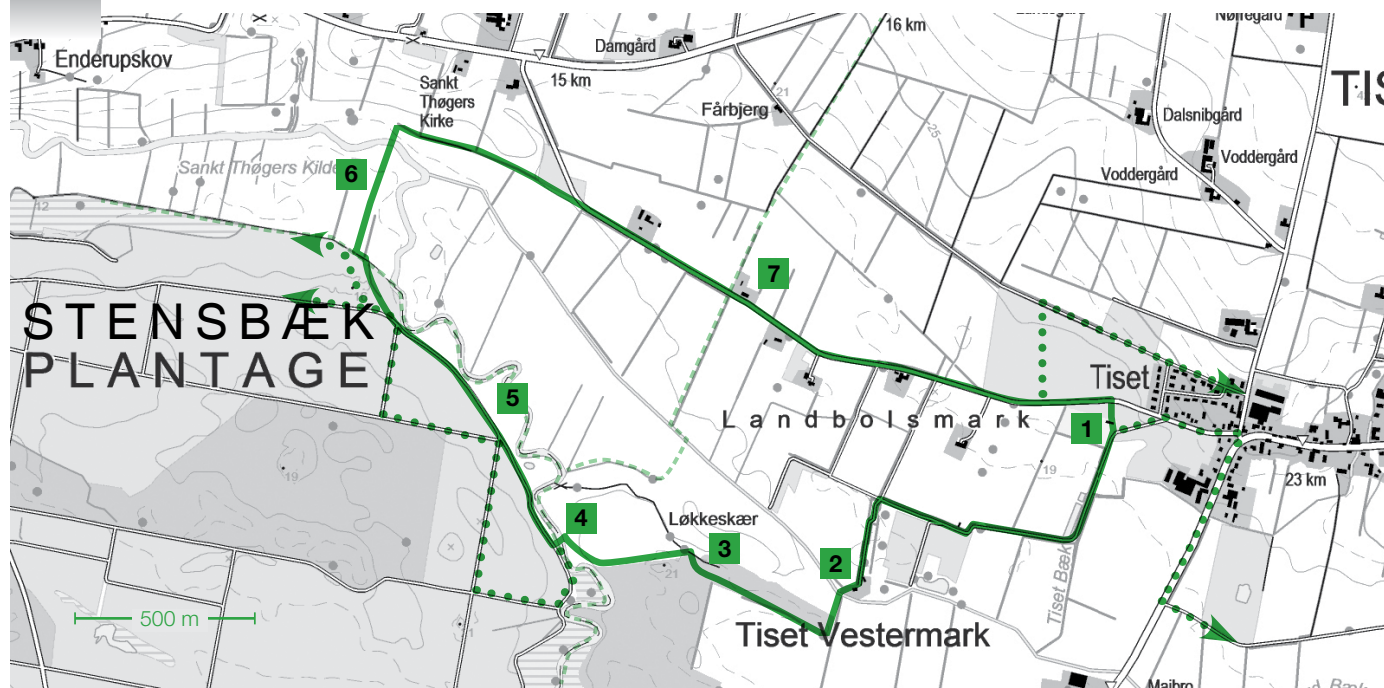
Oprikelig har arealet sammen med Stensbækarealet udgjort en del af en sandoverføgen hedeslette fra sidste istid. Der er her tale om et sammenhængende hedeareal på ca. 15 ha, der fremtræder som et kuperet indlandsklitareal, dannet omkring år 900. Vegetationen består primært af gruppevis hedelyng og græsarten bølget bunke samt diverse græsarter i øvrigt. Arealet, der støder op til Gelsådalen er relativt kuperet med en storslået udsigt over Gelsådalen med bl.a. udstrakte skov- og engarealer.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med gule trekantede pæle

4 GELSÅ MED NYETABLERET TRÆBRO

Med henblik på at forene de unikke arealer på hver side af Gelså, er der opført en ny træbro over åen. Gelså udspringer på højderyggen mellem Haderslev og Aabenraa og løber kort efter Gelsbro sammen med Fladså og danner herefter Ribe Å, der har sit udløb i Vadehavet. Bortset fra stedvise reguleringer er de naturlige slyngninger ("mæanderbuer") bevaret og ådalen fredet. Det slyngede forløb tilfører ilt fra luften til gavn for åens righoldige dyre- og planteliv. Digesvaler er almindeligt forekommende langs åen. I øvrigt er der i Gelsådalen observeret Stillits samt enkelte eksemplarer af Blå Kærhøg og Stor Hornugle.

5 RUTEN LANGS STENSBÆKAREALETS ØSTLIGE DEL OG GELSÅ

Der er tale om en ca. 900 m lang strækning ad et af Stensbækarealets spor, hvor der i den nordlige ende er en rasteplads med bord og bænk. På ruten får man i øvrigt et godt indtryk af engarealerne langs Gelså. Ved at benytte nogle af Stensbækarealets mange stier, kan man også

besøge bl.a. Stensbæk Hede, der ligger relativt tæt på Gelså. Engarealerne bliver i dag stort set kun benyttet til kreaturgræsning. Tidligere foretog man også engvanding, en form for kunstvanding, i ådalen. Ved overrisling af engarealerne forøgedes høproduktion til vinterfoder, og der skabtes således mere foder og derved også staldgødning til højbundsagrene. Deraf kommer det gamle ordsprog: "Eng er agers moder".

6 RUTEN FRA STENSBÆKAREALET over Gelså (jernbro) til sporets nordlige punkt v/Enderupskov

Denne del af sporet (ca. 400 m) går igennem landbrugsdyrkede arealer og man får endnu et godt indtryk af Gelsådal. Fra sporets nordlige hjørnepunkt er der i øvrigt kun ca. 500 m til det historiske sted, Sct.Thøgers Kirke (1200-tallet), som højst sandsynligt har været brugt som kapel for de vejfarende. Sct. Thøgers Kilde i nærheden blev indtil 1850'erne besøgt som helligkilde Sct.Hans aften. På stedet findes en informationstavle med en nærmere beskrivelse af de historiske data.

7 RUTEN FRA SPORETS NORDPUNKT til 1 ved Tiset Stadion

Denne del af sporet følger på de første ca. 500 m en eksisterende markvej, medens de resterende ca. 1.700 m til 1 følger vejen "Landbomarken", hvorfra man bl.a. har et godt overblik over landbrugsarealerne over mod Stensbæk Plantage.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

—	Levende hegn	=====	Jorddige
—	Rute	=====	Vej
.....	Ejerlavsgrense	=====	Markvej
.....	Tilstødende rute		
4	Henvi sning til forklaring		

Tiset/Stensbæk Sporet ligger godt tre kilometer sydøst for Gram. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne. GPS-koordinater til startpunktet ved Stadion: 55.27417, 9.01419 og ved jagtklubben: 55.27032, 8.98919.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejernes private ejendom, og de har åbnet sporet for færdsel til fods. Sporet er anlagt som trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen. Ruten kan kun vanskeligt gennemføres med barnevogn el. lign.

Med støtte fra:

NORDEA
FONDEN

Miljøministeriet

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen

Tekst: Leif Nannestad · Tegninger: Michael Pedersen
Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug & Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
E-mail: spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0398 · www.artegrafix.dk · 9/2011

Tiset/Stensbæk- Sporet

